

National Bank of Serbia

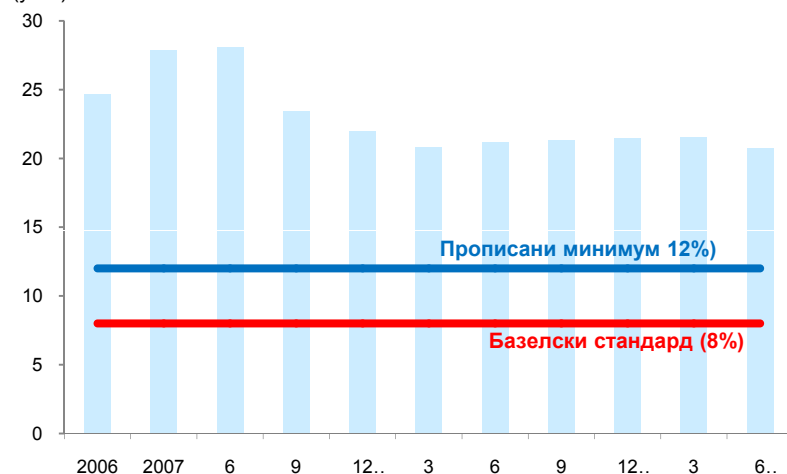
Банке и кредитирање привреде у 2011. години — макроперспектива

Бојан Марковић, вицегувернер

Октобар 2010.

Стабилност банкарског сектора је очувана без ангажовања државе

Графикон 1. Адекватност капитала банкарског сектора
(у %)

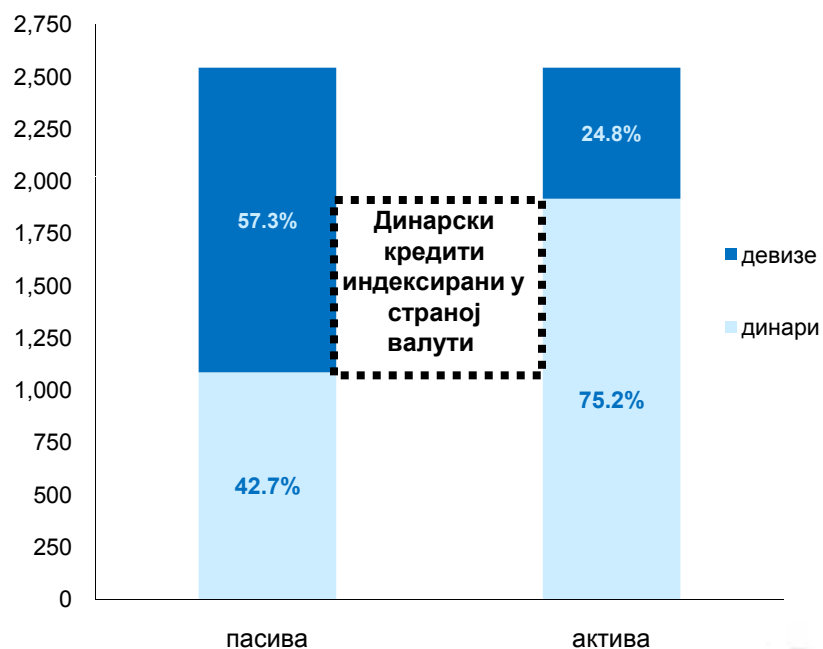
Графикон 2. Кредити приватном сектору
(у %, међугодишње реалне стопе раста)

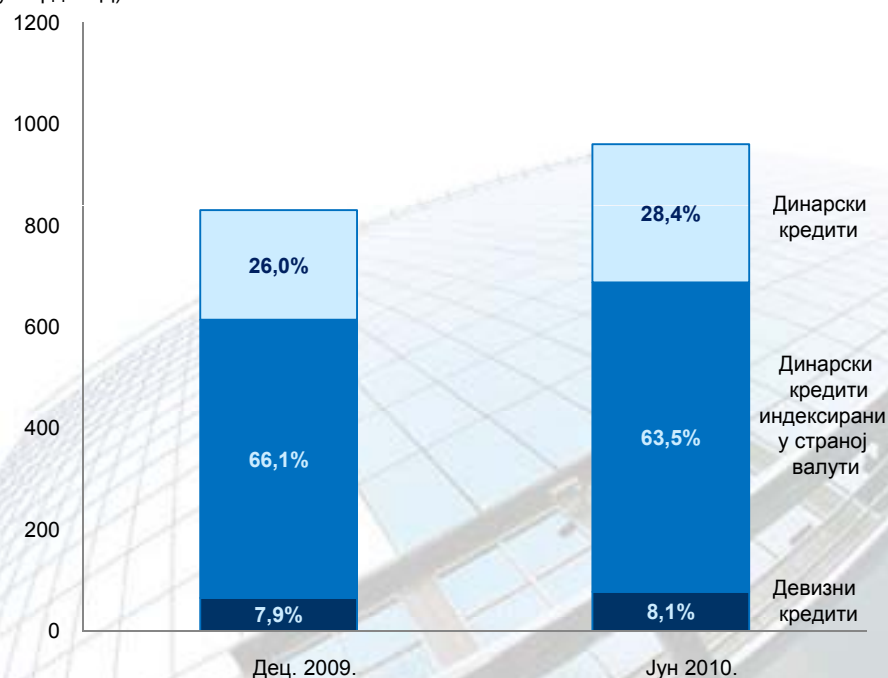
- Захваљујући рестриктивној монетарној политици у периоду пре кризе и пруденцијалном надзору, банке су високо капитализоване. Показатељ адекватности капитала је крајем другог тромесечја 2010. износио 20,7%, што је знатно више од захтева по базелским стандардима (8%).
- При том степену капитализованости и покривености проблематичних кредита резервама за губитке по основу кредитног ризика од 130%, учешће лоших и проблематичних кредита од 17% није критично.
- Да су банке у Србији изузетно отпорне на потенцијалне негативне утицаје потврђују и резултати стрес-тестова рађених у сарадњи с ММФ-ом.
- Остварени позитиван раст кредита делимично је резултат субвенционисаних кредита, али како се привреда опоравља, требало би размишљати и о стратегији напуштања субвенционисања кредита.

Степен евроизације је и даље висок

Графикон 3. Валутна структура биланса комерцијалних банака (јун. 2010.)
(у млрд РСД)

Графикон 4. Валутна структура кредита привреди
(у млрд РСД)

- Пошто је низак проценат штедње у домаћој валути, банке радије одобравају кредите који су индексирани у страној валути.
- Девизни ризик код банака готово да не постоји, али то није случај с предузећима.
- Пребацивањем девизног ризика на крајње зајмопримце банке повећавају сопствену изложеност кредитном ризику.
- Изложеност предузећа девизном ризику ограничава њихове могућности задуживања.

National Bank of Serbia

Стратегија динаризације у Србији

Три стуба стратегије:

- Обезбеђење макроекономске стабилности (ниска и стабилна инфлација, одржив привредни раст, стабилна финансијска тржишта);
- Развој динарског тржишта капитала;
- Развој инструмената заштите од девизног ризика.

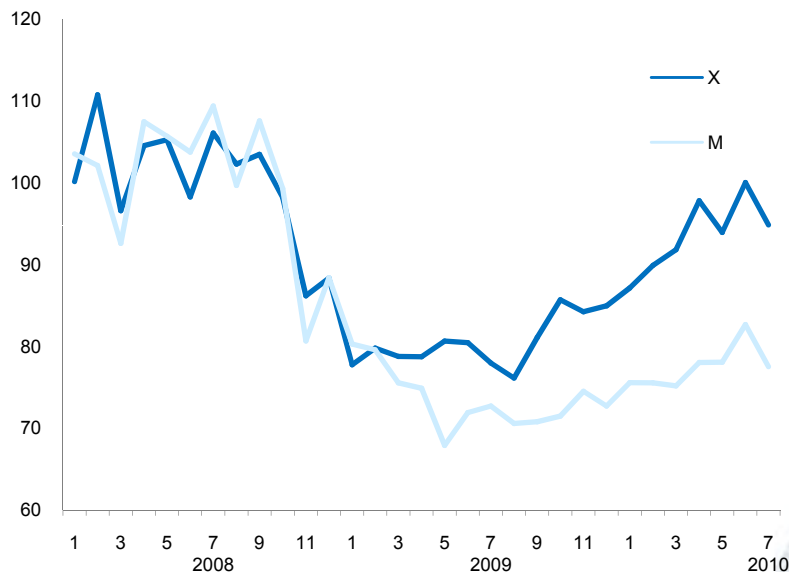
Србији је неопходан дугорочно одржив модел привредног раста...

- До 2008. године привредни раст се заснивао на расту домаће тражње и финансиран је из прилива капитала, што је довело до проблема дугорочне платнобилансне одрживости.
- Пошто се не очекује да цена капитала и обим његовог прилива у наредном периоду буду једнаки оном из периода пре кризе, Србији је потребан нов модел привредног раста који се заснива на инвестицијама и јачању извоза.
- Девизни курс може да допринесе расту, али његови главни покретачи морају да буду већа продуктивност и ефикасност привреде, као и структурне реформе:
 - мање корупције,
 - мање монопола,
 - више конкуренције на тржишту.

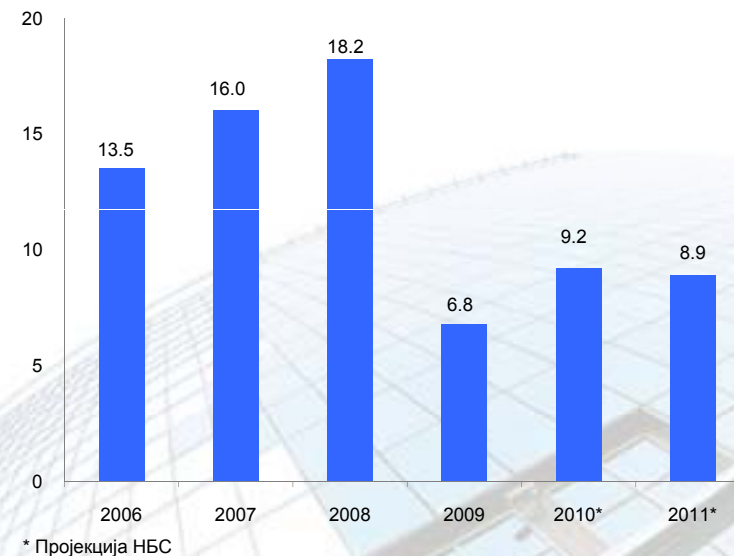

Привреда се прилагођава новом моделу раста

Графикон 5: Извоз и увоз робе
(десезонирани подаци, 2008=100)

Графикон 6 Дефицит текућег рачуна
(у % БДП)

- Извоз је близу нивоа пре кризе, док је увоз нижи за преко 20%. Смањењу спољнотрговинског дефицита је допринела и депрецијација динара.
- У структури увоза, знатан раст бележи репроматеријал, што се може повезати са оствареним и очекиваним опоравком производње.
- У 2010. години очекујемо номинални раст извоза од 14%, а увоза од 8%. У 2010. и 2011. учешће дефицита текућег рачуна платног биланса у БДП-у требало би да остане једноцифрено.
- Једноцифрени дефицит текућег рачуна је само одраз већих инвестиција у земљама у транзицији.

Утицај макроанализе на кредитирање привреде у наредном периоду...

- Више кредита требало би да буде усмерено на секторе и предузећа који послују у складу с новим моделом раста:
 - извозно оријентисане гране индустрије,
 - гране индустрије оријентисане на супституцију увоза,
 - инвестиционо оријентисани сектори,
 - продуктивнија и ефикаснија предузећа и сектори (с мање монопола, мање корупције и више конкуренције на тржишту),
 - предузећа свесна девизног ризика: предузећа с валутно усклађеним билансима или предузећа која адекватно користе инструменте за заштиту од девизног ризика.
- Претходно важи и за субвенционисане и за несубвенционисане кредите; са економским опоравком вратиће се и тржишни услови кредитирања привреде.
- У зависности од перспектива предузећа, у оквиру новог модела раста, потребно је да банке буду спремније да размотре могућности за реструктурирање дугова предузећа.
- Са опоравком привреде, смањиће се учешће лоших и проблематичних кредита. Смањиће се и премија ризика земље, доприносећи тиме снижавању каматних стопа на кредите и омогућавајући лакши приступ домаћим и иностраним изворима финансирања.